לפי שמצינו שהשוה הכתוב הקטן כגדול לזדון שבועה ולאיסר ולבל יחל יכול יהא חייב על הקדשו קרבן ת"ל °זה הדבר קתני מדות לאיסר ולבל יחל חייב אימא לאיסור בל יחל איסור בל יחל מה נפשך אי מופלא סמוך לאיש דאורייתא מילקא נמי לילק ואי מופלא סמוך לאיש לאו דאורייתא איסור נמי ליכא לאותן המוזהרים עליו *שמע מינה קטן אוכל נבלות ב"ד מצווין עליו להפריש הכא במאי עסקינן *כגון *שהקדיש הוא ואכלו אחרים הניחא למ"ד הקדיש הוא ואכלו אחרים לוקין אלא למ"ד אין לוקין מאי איכא למימר דאיתמר הקדיש הוא ואכלו אחרים רב כהנא אמר אין לוקין רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרווייהו ילוקין מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא גופא הקדיש ואכלו אחרים רב כהנא אמר אין לוקין רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרווייהו לוקין במאי קמיפלגי מר סבר *מופלא סמוך לאיש דאורייתא ומר סבר מופלא סמוך לאיש מדרבנן מתיב רב ירמיה יתומה שנדרה בעלה מפר לה אי אמרת בשלמא מופלא סמוך לאיש דרבנן אתו נשואין דרבנן ומבטלי נדרא דרבנן אלא אי אמרת דאורייתא אתו נשואין דרבנן ומבטלי נדרא דאורייתא אמר רב יהודה אמר שמואל בעלה מפר לה ממה נפשך אי דרבנן הוא אי דאורייתא *קטן אוכל נבלות הוא °ואין ב"ד מצווין עליו להפרישו והא כי גדלה אכלה בהפרה קמייתא אמר רבה בר ליואי בעלה מפר לה כל שעה ושעה והוא שבעל והא °אין בעל מפר בקודמין *כדרב פנחס משמיה דרבא דאמר רב פנחס משמיה דרבא כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת אמר אביי ת"ש *קטן שלא הביא ב' שערות רבי יהודה אומר *אין תרומתו תרומה רבי יוסי אומר °עד שלא בא לעונת נדרים אין תרומתו תרומה משבא לעונת נדרים תרומתו תרומה סברוה קסבר ר' יוסי °תרומה בזמן הזה דאורייתא אי אמרת בשלמא מופלא סמוך לאיש דאורייתא אתי גברא דאורייתא ומתקן טבלא דאורייתא אלא אי אמרת דרבנן אתי גברא דרבנן ומתקן טבלא דאורייתא לא קסבר רבי יוסי תרומה בזמן הזה דרבנן וסבר ר' יוסי °תרומה בזמן הזה דרבנן *והתניא בסדר עולם °אשר ירשו אבותיך וירשתה ירושה ראשונה ושניה יש להן שלישית אין להן *וא"ר יוחנן מאן תנא סדר עולם ר' יוסי *) ר' יוסי *תני (א) לה ולא סבר לה ה"נ מסתברא דתניא עיסה שנדמעה או שנתחמצה בשאור של תרומה

חייבת

*) [פי' תוס' עירובין פ: ד"ה אי לא]

[במדבר ל] · [דברים ל]

רש"י

לפי שמצינו שהשוה הכתוב. מכי יפליא דמשמע יודע להפלות סמוך לאיש דאכתי קטן הוא כל שנה זו: **זה הדבר אשר צוה וגו'.** כלומר לאיסר ולא יחל אמרתי שיהא איסרו איסור ונדרו בבל יחל ולא לקרבן מעילה ובל יחל היינו מלקות ומפיק ליה לגרע הוא: **אימא** תורה אור **לאיסור בל יחל.** כלומר איסורא בעלמא ולא מלקות: **אי מופלא סמוך לאיש דאורייתא.** מכי יפליא לנדור [במדבר ל]: **מילקא נמי לילקי.** דהא כל זמן דנדרו נדר קאי עליה בבל יחל: **איסורא נמי ליכא.** עליו אם אכלו דהא לאו אתו רבנן לתקוני הכי תקון שלא יאכלו אחרים את הקדשו או הוא לכשיגדיל אבל בקטנותו לא באו לאסור עליו דקטן לאו בר קבולי עליה תקנתא דרבנן הוא: **ומשני** לעולם דרבנן ואיסורא אמאן קאי על אותן המוזהרים עליו להפרישו מאיסורא: **ש"מ כו'.** פלוגתא היא בפרק חרש שנשא פקחת ביבמות (דף קיד.): **אלא הכא במאי עסקינן כו'.** ולעולם כדקתני לאיסר ולבל יחל דהוי מלקות גמור ואפ"ה לא תפשיטיה לרב הונא מהא דהא דקתני מלקות שהקדיש קטן לאו לדידיה קאמר אלא לאחרים שאכלו את הקדשו: **מדרבנן.** כלומר מ"ד אין לוקין מוקים להא דקתני לאיסר ולבל יחל כדאוקמינן לאיסור בל יחל איסורא בעלמא ומדרבנן ומקרא דכי יפליא דקתני שהשוה הכתוב אסמכתא בעלמא: **יתומה.** שהשיאתה אמה דבת מיאון היא דנשואין דידה מדרבנן: **בעלה מפר נדרה.** ולא קרי לה יתומה אלא בקטנותה כל זמן שראויה למיאון: **אי אמרת בשלמא מופלא סמוך לאיש.** לא הוי נדרו נדר אלא מדרבנן מש"ה בעלה מפר לה דאתו נשואין דרבנן כו': **והא לכי גדלה אכלה.** כההיא הפרה דלאו הפרה היא ונמצא גדול אוכל נבלות: **כל שעה.** ואף משגדלה: **והוא שבעל.** לאחר שגדלה דהויא לה בעילה קדושין גמורין דאורייתא דמעשה גדולה מעשה הלכך אתו נישואין דאורייתא ומבטלין נדרא דאורייתא: **אין הבעל מפר.** נדרים הקודמין לנישואין במסכת נדרים [עג.] והאי נדר קדם לכן בעילה דאורייתא: °**על דעת בעלה.** והך קטנה על דעתו של זה נדרה וכי אמרינן אין הבעל מפר בקודמין היכא דלית לה בעל בשעת נדר כלל: **כדרב פנחס.** כלומר לא מוקי לה לברייתא כשהבעל מפר לה כל שעה ושעה (ב)לעולם נדרה דאורייתא ודקשיא לך אתו נשואין דרבנן ומבטלין נדרא דאורייתא אהכי מבטלא דכל הנודרת כו': **לעונת נדרים.** היינו מופלא הסמוך לאיש שנדריו נבדקין: **סברוה.** רבנן בני הישיבה דבעו לאותובי לרב כהנא מהכא: **תרומה דאורייתא.** וקאמר משבא לעונת נדרים תרומתו תרומה ותרומה והקדש ונדר חדא היא דמקדשה בדבורו שקורא עליה שם: **ירושה ראשונה.** של יהושע: **ושניה.** בימי עזרא: **יש להן.** כלומר בגלות נבוכדנצר בטלה קדושת הארץ ונצטרכו ליורשה ולקדשה בשניה: **אבל שלישית.** לעתיד לבא: **אין להם.** כלומר אינה ירושה דלא יצטרכו לרשתה ולקדשה דלא בטלה קדושתה מגזרת הכתוב: **ואמר רבי יוחנן.** בעלמא: **מאן תנא סדר עולם רבי יוסי.** דהוא סתמה כי היכי דסתם מתניתין ר"מ [סנהדרין פו.] **תני**(ג) **ולא סבר לה.** להא דרשא דקתני שלישית אין להן אלא ודאי בטלה קדושת הארץ ותרומה להשתא דרבנן: **עיסה שנדמעה.** כגון שנפל סאה של תרומה לתוך פחות ממאה של חולין:

חייבת

תוספות

אי מופלא הסמוך לאיש דאורייתא מילקא נמי לילק. וא"ת ותמה פריך בפשיטות דלילק הא איכא למפרך דאמרי דנדרו נדר לענין שאם אכלו אחרים שלוקין אבל הוא לא לקי דקטן הוא לעונשין וי"ל דהכי פריך אי מופלא הסמוך לאיש דאורייתא ואית ליה איסורא לקטן מילקא נמי לילק:

לאותן המוזהרין עליו. תימה א"כ הכי ס"ד דליחייבו קרבן לפי שמניחין לו לעבור על נדרו וי"ל דהוה מצי למימר ולטעמיך אלא דבלא"ה הכי פריך שפיר:

כגון שהקדיש הוא ואכלו אחרים. וא"ת ואמאי לא מוקי כגון שאכל הוא בעצמו לכשיגדיל והוה ניחא טפי דזדון שבועה לא מתוקמא אלא כשאכל בעצמו דאפי' נשבע שלא יאכלו אחרים אין בכך כלום כל זמן שלא אסר עליהם בקונם דהוי כהקדש וי"ל דניחא ליה לאוקמי כשאכלו אחרים מיד סמוך לנדרו:

רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרווייהו לוקין. וא"ת והא סבר ר"ל התראת ספק לא שמה התראה בשבועות (מכות טו.) גבי טמא ופגול שבלע זה בזה והכא התראת ספק היא דשמא לא יביא ב' שערות עד כ' שנים או נ' ומגלה דלמפרע לא הוי מופלא סמוך לאיש ולא מיירי שאכלו אחרים לאחר שהגדיל א"כ הא"ל כשאכלו הוא בעצמו וכשהביא שתי שערות נמי לא איירי דא"כ הוא עצמו אם יאכלנו ילקה דרבי יוחנן אית ליה לעיל דתוך זמן כלאחר זמן וי"ל דאזלינן בתר רוב שמביאין שתי שערות בזמן הראוי בני י"ג ויום א':

אין ב"ד מצווין להפרישו. וא"ת לרב הונא דאמר שהוא עצמו לוקה מה מועיל הפרתו ועוד מה משני הא כמאי רבי יוחנן למימר בפרק חרש (יבמות דף קיד.) דב"ד מצווין להפרישו וי"ל דלמסקנא דקאמר דעל דעת בעלה נודרת אתי שפיר והוה מצי למימר הכא וליטעמיך הא סבר ר' יוחנן דב"ד מצווין להפרישו אלא דבלא"ה פריך שפיר:

כדרב פנחס דאמר על דעת בעלה היא נודרת. והאי כמו אלא אע"ג דלא כתוב בספרים אלא וכעין זה יש בפ' אע"פ (כתובות דף סג.) °אמר רב הונא בריה דרב יהושע כאומר יקדשו ידיך לעושיהם דאין בספרים אלא ובנדרים (דף °יג) יש בספרים אלא וא"ת א"כ אמאי נכתב בפרשת נדרים דבעל מפר לאשתו אפי' אינה אשתו כגון הכא הבעל מפר דעל דעתו נודרת וי"ל דאיצטריך לענין שאם אמר קיים לי שאינו יכול להפר א"נ משום דאמר רחמנא בעל מפר קאמר דלעולם על דעתו היא נודרת ואע"ג דהכא לא הוו אלא נישואין דרבנן ולא אמרה תורה שיפר מ"מ היא סבורה שבידו להפר כמו בשאר נשים ונודרת על דעתו:

אי אמרת בשלמא מופלא הסמוך לאיש דאורייתא. וא"ת אדפריך מרבי יוסי לכוותי מדרבי יהודה דאמר אין תרומתו תרומה אלמא סבר דמופלא הסמוך לאיש דרבנן ולכך לא מתקן טבל דאורייתא וי"ל דר' יהודה נמי אית ליה דמופלא סמוך לאיש דאורייתא והכא לתקן טבל לא אתרבי להיות כגדול:

ואינה

עין משפט נר מצוה

צב א ב מיי' פי"א מהל' נדרים הל"ה:

צג ג מיי' שם הל"ד [וטוש"ע יו"ד סי' רלג סעי' א]:

צד ד מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הל' כו סמג לאוין קמח טוש"ע או"ח סי' שמג וטוש"ע יו"ד סי' שעג ספי' א בהגה"ה:

צה ה מיי' פי"א מהל' נדרים הל"ב סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' ג וסעי' לה:

שבת קנג. יבמות קיד. [גיטין נה.]

צו ו ז מיי' פ"ד מהל' תרומות הל"ג:

צז ח מיי' פי"א שם הל' ט:

מוסף רש"י

מופלא הסמוך לאיש. קטן שיודע להפלות ולומר בשם שהוא סמוך לאיש, דהיינו בן י"ג, לשם מי נדר לשם מי הקדיש (נזיר כט:).

על דעת בעלה היא נודרת. על מנת אם ירצה הבעל ומסכם עליה למודקן לה ביום שמעו (שבת מו:); על מנת שאם ירצה ואם לאו לא יהא נדר (גיטין סג:).

ירושה ראשונה. בימי יהושע היא ירושה, ושניה. וכן שניה לימי עזרא, דכשגלו גלות ראשונה בטלה קדושת הארץ (יבמות פב:) שבטלה ירושה ראשונה ונקראת שניה ירושה (חולין ז.).

שלישית אין להן. כלומר לא בעי למהדר ומירשה, דירושה עומדת היא, ולשמעינן האי קרא דלא בטלה קדושת הארץ בגלות טיטוס (יבמות שם) שהשניה לא פסקה (חולין שם).

[שבת קנג. ועי"ש]

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

תוספי הרא"ש

[illegible]

[illegible]

מוסף רש"י

[illegible]